

Signalering rechtspraak

In deze rubriek worden uitspraken gesignaleerd en kort besproken. De redactie nodigt de lezer uit om deze signaleringen te zien als een inspiratiebron voor een uitgebreidere annotatie of een artikel. Mocht u een uitspraak uitgebreider willen bespreken dan juicht de redactie dat van harte toe. U kunt het artikel of de annotatie sturen naar tijdschriftvr@gmail.com.

30

- Beschikking Rechtbank Rotterdam 25 oktober 2023 (ECLI:NL:RBROT:2023:9936) en Beschikking Rechtbank Rotterdam 6 mei 2024 (ECLI:NL:RBROT:2024:4510)

Inleiding

Op 23 juni 2018 kwam de (toen)¹ aan National Chemical Carriers Ltd. (verder: 'NCC') in eigendom toebehorende olie-/chemicaliëntanker BOW JUBAIL in de 3e Petroleumhaven te Rotterdam in schadevaring met een steiger van LBC Tank Terminals waardoor een gat in de scheepshuid ontstond en de stuurboord bunkertank van waaruit (circa 217 ton) stookolie het water in stroomde. Onder andere de 3e Petroleumhaven, de Geulhaven, nabij liggende schepen en haventerreinen werden verontreinigd. Meer dan duizend knobbelzwanen en talloze watervogels raakten met stookolie besmeurd.²

Op 6 juli 2018 diende NCC een verzoekschrift in bij de rechtbank Rotterdam met daarin het verzoek haar aansprakelijkheid te beperken overeenkomstig het Verdrag van 19 november 1976 inzake de beperking van aansprakelijkheid voor maritieme vorderingen³, zoals gewijzigd bij het op 2 mei 1996 te Londen tot stand gekomen Protocol⁴ (verder gezamenlijk: 'LLMC').

NCC stelde, kort gezegd, dat het Internationaal verdrag inzake wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door bunkerolie, 2001, Londen⁵ (verder: het 'Bunkerverdrag') op het incident van toepassing was. Het Bunkerverdrag kent geen eigen regeling van beperking van aansprakelijkheid van de scheepseigenaar doch bepaalt in artikel 6 dat het Verdrag niet in de weg staat aan het recht van de scheepseigenaar om aansprakelijkheid te beperken uit hoofde van enige toepasselijke nationale of internationale regeling, zoals het LLMC. De reder verzocht beperking

van aansprakelijkheid ingevolge het LLMC, waarbij zij haar beperkte aansprakelijkheid berekende op SDR 14.312.384 (te vermeerderen met de rente daarover 'te berekenen volgens de wet'). NCC verzocht het LLMC-Fonds te mogen vormen d.m.v. het stellen van een garantie op basis van het Rotterdam Garantie Formulier Limitatie 2020 (verder: 'RGFL').⁶ De totale door diverse schuldeisers ten gevolge van het incident geleden schade werd geschat op zo'n € 80.000.000 zodat een LLMC-beperking tegen het genoemde SDR-bedrag + rente 'relatief gunstig' zou uitpakken voor NCC en haar P&I-verzekeraars.

Meerdere schuldeisers voerden verweer tegen het verzoek van NCC om te mogen beperken conform het LLMC. Zij stelden, kort gezegd, dat het Bunkerverdrag niet van toepassing was doch het Internationaal Verdrag inzake de wettelijke aansprakelijkheid voor schade door verontreiniging door olie, 1992⁷ (verder: het 'CLC-Verdrag'). Het CLC-Verdrag kent (in art. 5) wel een eigen regeling van beperking van aansprakelijkheid. De toepasselijke CLC-limiet bedraagt voor de BOW JUBAIL SDR 15.991.676.

De voor de BOW JUBAIL toepasselijke CLC-limiet is SDR 1.679.292 hoger dan haar LLMC-limiet. Voor de schuldeisers is de 'meerwaarde' van toepasselijkheid van het CLC-Verdrag evenwel vooral dat daarmee (voor hen) de deur opengaat naar de zogenoemde (aan het CLC-Verdrag supplementaire) IOPC-Fondsen: het Fonds 1992⁸ en het Supplementaire Fonds 2003.⁹

Onder andere wanneer de geleden schade het bedrag van de beperkte aansprakelijkheid van de reder onder het CLC-Verdrag overstijgt, kunnen schuldeisers (voor dat deel van hun schade dat niet kan worden verhaald op het CLC-Beperkingsfonds) schadeloosstelling vorderen van het Fonds 1992.¹⁰ De maximale compensatie betaalbaar door het Fonds 1992 bedraagt SDR 203.000.000.¹¹ Dat aanvullende bedrag van SDR 203.000.000 is inclusief het bedrag dat reeds daadwerkelijk aan de schuldeisers is uitbetaald uit het CLC-Beperkingsfonds.¹²

* **Richard van 't Zelfde is partner bij Caland Advocaten te Rotterdam.**

1. Volgens Seaweb is de eigendom in december 2019 overgegaan op Cobb Maritime No 5 Ltd., is de naam van het schip toen gewijzigd in JUBAIL en verkreeg het schip de status 'Broken Up'.
2. son-respons.nl/incidenten/bow-jubail-23-juni-2018/.
3. *Trb.* 1980, 23.
4. *Trb.* 1997, 300.
5. *Trb.* 2005, 329.
6. Dit formulier bevat in art. 1 sub a-b een regeling voor vergoeding van rentecomponenten.
7. *Trb.* 1994, 229.
8. Opgericht middels het Internationaal Verdrag ter oprichting van een internationaal fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie (1971) (*Trb.* 1973, 101, nadien aangepast), zoals nadien gewijzigd door het Protocol van 1992 (verder: het 'Fondsverdrag 1992') (*Trb.* 1994, 228). In Nederland wordt aan dit Verdrag uitvoering gegeven door de Wet Schadefonds Olietankschepen (*Stb.* 1981, 294).
9. Opgericht middels het Protocol van 2003 bij het Internationaal Verdrag betreffende de instelling van een internationaal fonds voor vergoeding van schade door verontreiniging door olie, 1992 (verder: het 'Fondsprotocol 2003') (*Trb.* 2004, 196).
10. Art. 4 lid 1 sub c Fondsverdrag 1992.
11. Art. 4 lid 4 Fondsverdrag 1992.
12. Art. 4 lid 4 sub a Fondsverdrag 1992.

Schuldeisers die bij het verhalen van hun schade tegen een beperkte CLC-aansprakelijkheid aanlopen, hebben door de aanvullende compensatie vanuit het Fonds 1992 dus een riantere kans op verder schadeverhaal.

Voor die gevallen waarin ook de genoemde extra compensatie door het Fonds 1992 onvoldoende zou zijn voor volledig schadeverhaal, is er voorts het Supplementaire Fonds 2003 dat een verdere maximale compensatie biedt tot aan SDR 750.000.000.¹³ Ook dit bedrag is inclusief het bedrag dat daadwerkelijk is uitbetaald uit het CLC-Fonds en voorts door het Fonds 1992.¹⁴

Als het verweer van de schuldeisers zou slagen dat niet het Bunkerverdrag maar het CLC-Verdrag van toepassing is (met in haar kielzog het Fonds 1992) dan kunnen de schuldeisers van NCC de totale schade van rond de € 80.000.000 dus in beginsel verhalen.

De minimale beperkte aansprakelijkheid onder het CLC-Verdrag, bedraagt SDR 4.510.000 (voor schepen met een bruto tonnage tot 5.000 GT).¹⁵ Bij schades met kleinere tankschepen (met een bruto tonnage van minder dan 5.000 GT) waarop het CLC-Verdrag van toepassing is, kan het CLC-Fonds dus beperkt zijn tot een relatief klein bedrag van SDR 4.510.000 terwijl de veroorzaakte schade in veel gevallen veel hoger kan zijn. In dat soort gevallen komt een beroep op het Fonds 1992 respectievelijk het Supplementaire Fonds 2003 relatief snel in zicht, althans sneller dan wanneer deze eerste schijf hoger zou zijn dan SDR 4.510.000. Het Fonds 1992 en/of het Supplementaire Fonds 2003 lopen daarmee het risico dat zij een relatief groot deel van schades voor hun rekening moeten nemen. Tegen deze achtergrond is de zgn. STOPIA-overeenkomst tot stand gekomen, de *Small Tanker Oil Pollution Indemnification Agreement*.¹⁶

De STOPIA is een overeenkomst tussen reders van tankschepen met een bruto tonnage van 29.548 GT of minder die tegen schade veroorzaakt door olieverontreiniging verzekerd zijn bij een P&I Club behorende tot de International Group of P&I Clubs ('IG') en die zijn herverzekerd via de poolingregelingen van de IG. In de STOPIA wordt overeengekomen dat, als een schip waarop de STOPIA van toepassing is, schade door verontreiniging¹⁷ veroorzaakt waardoor (i) voor de reder aansprakelijkheid ontstaat ingevolge het CLC-Verdrag en (ii) het Fonds 1992 compensatie heeft be-

taald of verwacht te betalen onder het Fondsverdrag 1992, de reder het Fonds 1992 dan schadeloos zal stellen voor een onder de STOPIA te berekenen bedrag¹⁸ tot aan maximaal SDR 20.000.000.

Het Fonds 1992 is geen partij bij de STOPIA, maar de STOPIA bevat in artikel XI (A) wel een derdenbeding waarin aan het Fonds 1992 het recht wordt verstrekt om in eigen naam een rechtsoverdracht in te stellen tegen een reder die partij is bij de STOPIA voor enige vordering die het Fonds 1992 onder de STOPIA op die reder mocht hebben.¹⁹

De betrokken P&I-verzekeraars zijn evenmin partij bij de STOPIA. Wel verlenen de betrokken reders in artikel XI (C) STOPIA aan hun P&I-verzekeraar de volmacht om aan het Fonds 1992 het recht te geven van een rechtstreekse actie tegen de betrokken P&I-verzekeraar.²⁰ De P&I-verzekeraars hebben zo'n directe actie aan het Fonds 1992 verleend in het zgn. *Memorandum of Understanding between the International Group of P&I Clubs, on the one part, and the International Oil Pollution Compensation Fund 1992 and the International Oil Pollution Compensation Supplementary Fund 2003, on the other part*, d.d. 19 april 2006.²¹

De BOW JUBAIL was blijkens haar meetbrief 23.196 GT groot²² en had daarmee een kleinere bruto tonnage dan de hierboven genoemde 29.548 GT. Ten tijde van het incident was NCC verzekerd bij Gard P&I (Bermuda) Ltd., de grootste P&I Club van de wereld en lid van de IG. Volgens de website van het IOPC Fonds was NCC partij bij de STOPIA. Als het CLC-Verdrag van toepassing is en schuldeisers zich (na zich te hebben verhaald op het CLC-Fonds) verhalen op het Fonds 1992, dan dient NCC het Fonds 1992 onder de STOPIA dus schadeloos te stellen tot aan een bedrag van SDR 20.000.000 (vanaf de toepasselijke CLC-limiet). Bij alle P&I Clubs van de IG kunnen dit soort reders zich verzekeren tegen het risico dat zij gehouden zijn om onder de STOPIA bij te dragen tot SDR 20.000.000.²³

De CLC-limiet voor de BOW JUBAIL bedraagt SDR 15.991.676, zodat NCC – onder de STOPIA – het Fonds 1992 voor SDR 4.008.324 moet schadeloosstellen als het CLC-Verdrag van toepassing is en het volledige CLC-Fonds door de schuldeisers wordt geconsumeerd en zij vervolgens het Fonds 1992 aanspreken. Vermoedelijk zal NCC onder haar dekking bij Gard tegen dit risico zijn verzekerd.

13. Art. 4 lid 2 sub a Fondsprotocol 2003.

14. Idem.

15. Art. 5 lid 1 sub a Fondsverdrag 1992.

16. De eerste versie daarvan dateert van 3 maart 2005 maar werd per 20 februari 2006 vervangen door de huidige STOPIA 2006.

17. Zoals bedoeld in art. 1 lid 6 CLC-Verdrag.

18. Art. IV STOPIA 2006.

19. Deze bepaling luidt als volgt: *'Though not a Party to this Agreement, the 1992 Fund is intended to enjoy legally enforceable rights of Indemnification as described herein, and accordingly the 1992 Fund shall be entitled to bring proceedings in its own name against the Participating Owner in respect of any claim it may have hereunder. Such proceedings may include an action brought by the 1992 Fund against a Participating Owner to determine any issue relating to the construction, validity and/or performance of this Agreement.'*

20. Deze bepaling luidt als volgt: *'The Parties to this Agreement authorize the International Group to agree terms with the 1992 Fund on which a claim for Indemnification under this Agreement in respect of an Entered Ship (or previously Entered Ship), or proceedings to determine any issue of construction, validity and/or performance of this Agreement, may be brought directly against the Club insuring the Ship at the time of the Incident. They also agree that in the event of the 1992 Fund bringing proceedings to enforce a claim against a Club in respect of an Entered Ship, the Club may require the Participating Owner to be joined in such proceedings.'*

21. Clause 9 E luidt als volgt: *'Where Pollution Damage is caused by an Incident involving an Entered Ship, the Clubs agree that a claim by the 1992 Fund under STOPIA 2006 may be brought directly against the Club through which the Ship is insured. The Clubs reserve the right to avail themselves of the defence that the Pollution Damage resulted from the wilful misconduct of the Participating Owner himself but they shall not avail themselves of any other defence which they might have been entitled to invoke in proceedings brought by the Participating Owner against them. The Clubs also reserve the right to require in any event the Participating Owner to be joined in proceedings against the Club concerned. Save as aforesaid, any such proceedings against the Clubs shall be subject to the same provisions of STOPIA 2006 as those applying to a claim against the Participating Owner.'*

22. Zie ook r.o. 2.2.4. Beschikking Rechtbank Rotterdam 6 juli 2018, ECLI:NL:RBROT:2018:9174.

23. In de Club Rules van meerdere P&I-verzekeraars is verval van STOPIA-dekking opgenomen voor het geval de reder zijn schip uit de STOPIA terugtrekt.

Als het CLC-Verdrag van toepassing zou zijn in plaats van het Bunkerverdrag, dan zouden de 'meerkosten' voor NCC en haar verzekeraars (bij een schade van € 80.000.000) dus SDR 1.679.292 (vermeerderd met wettelijke rente daarover) plus SDR 4.008.324 bedragen. De moeite waard dus om te trachten te beperken onder het LLMC.

Rechtbank Rotterdam – Hof Den Haag – Hoge Raad

Bij beschikking d.d. 6 juli 2018 (ECLI:NL:RBROT:2018:9174) wees de rechtbank Rotterdam NCC's verzoek om aansprakelijkheid te beperken overeenkomstig het LLMC af. Kort gezegd, oordeelde de rechtbank dat zij (op basis van de door NCC verstrekte informatie) niet kon vaststellen dat niet het CLC-Verdrag van toepassing was maar het Bunkerverdrag. Die onduidelijkheid diende voor rekening van NCC te blijven. Het verzoek – dat enkel strekte tot toepassing van het Bunkerverdrag en niet subsidiair tot toepassing van het CLC-Verdrag – werd vervolgens afgewezen.

Het tegen de beschikking door NCC ingestelde hoger beroep mocht NCC niet baten: het hof Den Haag bekrachtigde op 27 oktober 2020 de bestreden beschikking onder aanvulling van gronden (ECLI:NL:GHDHA:2020:2055 met herstelarrest op 9 februari 2021 ECLI:NL:GHDHA:2021:2665).

Het tegen de beschikking van het hof Den Haag ingestelde beroep van NCC werd door de Hoge Raad op 31 maart 2023 verworpen (ECLI:NL:HR:2023:489).

De hierboven genoemde rechtsgang is inmiddels in meerdere publicaties beschreven en van commentaar voorzien, onder andere in eerdere signaleringen in *TVR*, zodat ik binnen het bestek van deze signalering een en ander hier niet zal herhalen.²⁴

Onbeperkte aansprakelijkheid

NCC's pogingen om haar aansprakelijkheid te beperken onder het Bunkerverdrag juncto het LLMC zijn in drie instanties mislukt. De aansprakelijkheid van NCC was daarmee ook zo'n 5 jaar na het incident nog altijd onbeperkt, hetgeen bij een schade van zo'n € 80.000.000 voor NCC en haar verzekeraars een onaantrekkelijk perspectief zal zijn geweest.

Verzoekschrift 14 juni 2023

Tot vreugde van menig schuldeiser maakte NCC op 08 mei 2023 bekend dat zij een nieuw verzoek strekkende tot beperking van aansprakelijkheid zou indienen, ditmaal (wel) ingevolge het CLC-Verdrag en de Wet Aansprakelijkheid Olietankschepen. Maar, een zwaluw maakt nog geen zomer en toen NCC op 14 juni 2023 haar nieuwe verzoekschrift indiende, bleek dat zij daarin verzocht haar beperkte aansprakelijkheid vast te stellen op haar CLC-limiet van SDR 15.991.676 doch zonder enige vergoeding van wettelijke rente.

Gerekend over de periode van de dag na het incident tot aan 14 juni 2023 (de datum van het indienen van het nieuwe verzoekschrift) bedroeg de (over de CLC-limiet) verschuldigd geworden rente reeds SDR 1.812.390.²⁵ Meerdere schuldeisers hebben tegen het verzoek van NCC verweer gevoerd.

Beschikking Rechtbank Rotterdam 25 oktober 2023 (ECLI:NL:RBROT:2023:9936)

Verkort weergegeven, stelde NCC dat het CLC-Verdrag geen regeling kent voor vergoeding van rente over het fondsbedrag over de periode tussen de dag van het voorval en de dag waarop het fonds wordt gesteld en dat het CLC-fondsbedrag daardoor was beperkt tot het bedrag van de maximale CLC-aansprakelijkheid.

NCC wees daarbij o.a. op de tekst van artikel V lid 1 en 3 CLC-Verdrag, dat als volgt luidt: *'de eigenaar van een schip kan zijn aansprakelijkheid uit hoofde van dit verdrag per voorval beperken tot een totaal bedrag dat als volgt wordt berekend'* en voorts *'Ten einde zich te kunnen beroepen op de in het eerste lid van dit artikel bedoelde beperking, moet de eigenaar een fonds vormen tot een bedrag gelijk aan het maximum van zijn aansprakelijkheid (...)*.

Zij wees erop dat het CLC-Verdrag op dat punt afwijkt van bijvoorbeeld het LLMC dat wel bepaalt dat rente over de genoemde periode moet worden vergoed.²⁶

Ter verdere onderbouwing van haar standpunt wees NCC op de tekst van artikel 4 lid 1 en artikel 5 lid 1 Waot, waarin is bepaald: *'De eigenaar kan zijn aansprakelijkheid per voorval beperken tot het bedrag, bepaald in artikel V van het CLC'* en *'Ten einde zich te kunnen beroepen op de in artikel 4 bedoelde beperking van aansprakelijkheid moet de eigenaar een fonds vormen (...)* tot een bedrag gelijk aan het maximum van zijn aansprakelijkheid. (...). Hier was de stelling hetzelfde: ook de bewoording van de Waot beperkt de aansprakelijkheid tot (louter) het fondsbedrag.

Een 'probleem' voor NCC bij haar verwijzing naar de Waot en het mede op de Waot baseren van haar verzoek, wordt gevormd door artikel 9 lid 2 Waot dat de volgende schakelbepaling bevat naar bepalingen uit het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering:

'Op het verzoek en de procedure ter verdeling zijn de artikelen 642a, tweede tot en met vierde lid, 642b-d, 642e, eerste lid, 642f tot en met 642t, eerste lid, en 642u tot en met 642z van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering van overeenkomstige toepassing, (...)

Artikel 642c Rv, waarnaar artikel 9 lid 2 Waot verwijst, schrijft in lid 2 sub a voor dat wanneer het fonds wordt gesteld door storting van het fondsbedrag in consignatiekas, het bedrag van het fonds wordt vermeerderd met de rente zoals bedoeld in artikel 8:757 BW, derhalve rente over het fondsbedrag berekend van de aanvang van de dag volgende op de dag van het voorval tot de aanvang van de dag volgende op de dag waarop daadwerkelijk het fonds wordt gevormd. Voor die gevallen waarin het fonds op andere

24. Zie o.a. R.I.C. Baart, 'Signalering Rechtspraak', *TVR* 2019, afl. 3, p. 89 e.v., J.A. Kruit, 'Het arrest van het hof Den Haag in de "Bow Jubail"; CLC of Bunker-verdrag? Bewijsvergaring en bewijsstandaard revisited', *TVR* 2021, afl. 1, p. 6 e.v., E.H.P. Brans, 'Signalering Rechtspraak', *TVR* 2022, afl. 4, p. 116 e.v., R.C.A. van 't Zelfde, 'The BOW JUBAIL – a case of providing too limited proof for the desired limited liability', caland.nl/wp-content/uploads/2020/11/The-BOW-JUBAIL-%E2%80%93-a-case-of-providing-too-limited-proof-for-the-desired-limited-liability.pdf.

25. De verschuldigde rente bedraagt daarmee meer dan het verschil ad SDR 1.679.292 tussen het LLMC-Fonds en het CLC-Fonds.

26. Zie art. 11 LLMC.

wijze wordt gesteld dan door storting in consignatiekas, schrijft lid 2 sub b voor dat naast de in lid 2 sub a bedoelde rente voorts rente moet worden vergoed (over de in lid 2 sub a bedoelde bedragen) vanaf de aanvang van de dag volgende op de zekerheidstelling tot aanvang van de dag waarop de in artikel 642y Rv bedoelde oproep door de griffier van de rechtbank wordt gedaan. NCC had verzocht om fondsvorming zoals bedoeld in artikel 642c lid 2 sub a Rv nml. fondsvorming middels een RGFL gesteld door Gard.

De rechtbank Rotterdam overweegt in r.o. 3.1 en 3.12 (mijns inziens terecht) vervolgens als volgt:

‘Artikel 9 lid 2 Waot verwijst naar de nationale bepalingen in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering met betrekking tot rechtspleging in beperkingsprocedures. De Waot is mede van toepassing op de uitvoering van de bepalingen van het CLC. Daaruit maakt de rechtbank op dat de fondsstelling wordt beheerst door Nederlands recht en dat de regelgeving van artikel 642a e.v. Rv van overeenkomstige toepassing is als een CLC-fonds moet worden gevormd, tenzij de Waot daar expliciet een uitzondering op heeft gemaakt. Artikel 9 lid 2 Waot bevat bijvoorbeeld voor het opheffen van gelegde conservatoire beslagen een afwijking ten opzichte van artikel 642e Rv. Als het de bedoeling was geweest om de toepasselijkheid van artikel 642c Rv (en van artikel 8:757 BW) uit te sluiten bij het vormen van een CLC-fonds, dan had een uitdrukkelijke uitzondering op artikel 642c lid 2 Rv in de Waot in de rede gelegen. Dit betekent dat de rechtbank van oordeel is dat er, via artikel 9 lid 2 Waot, een grondslag bestaat om het beperkingsbedrag van een CLC-fonds te vermeerderen met wettelijke rente vanaf de dag na het voorval tot en met de dag volgende op de dag van fondsvorming.’

‘Een dergelijke toepassing van artikel 9 lid 2 Waot jo. artikelen 642c lid 2 Rv en 8:757 BW acht de rechtbank niet in strijd met het CLC, omdat op geen enkele wijze is bepaald of is gebleken dat het de bedoeling is geweest om de wettelijke rente uit te sluiten. Daarnaast vindt deze toepassing steun in de beschikking in de zaak “Harns” (rechtbank Rotterdam 6 september 2017, ECLI:NL:RBROT:2017:7912), waarin is vastgesteld dat het Nederlandse formele procesrecht zich in dat geval leende voor toepassing omdat het LLMC voor alle procedureregels rondom fondsstelling verwijst naar het recht van het land waar het fonds wordt gesteld. Die vergelijkbare redenering gaat ook in dit geval op, namelijk via de weg van artikel 9 lid 2 Waot. In de “Harns” is daarnaast bij het oordeel betrokken dat het weliswaar is toegestaan om nog op een laat tijdstip een beperkingsverzoek in te dienen, maar dat aan het beperkingsbedrag dan wel rente moest worden toegevoegd om te voorkomen dat de beperkingsgerechtigde besparingen zou kunnen realiseren door veel tijd te laten verstrijken tussen het voorval en fondsstelling. Vanuit die gedachte is, zoals [Partij]²⁷ ter zitting naar voren heeft gebracht, het langer wachten met het beperkingsverzoek mogelijk maar staat daar de wettelijke renteverplichting tegenover.’

Voorts refereert de rechtbank aan een overweging uit de CMI Guidelines (in respect of Procedural Rules Relating to Limitation of Liability in Maritime Law adopted at the 39th Conference of the CMI, held in Athens in October 2008) (r.o. 3.13):

‘The second question relates to the amount of the Fund, and thus to the correct calculation of the limit or limits, the conversion of the unit

of account used in the relevant Convention into national currency and the calculation of interest thereon. Reference to interest is found only in the LLMC (article 11(1)) while both the CLC and the HNS Convention, respectively in article V(3) and in article 9(3), provide that the Fund must be constituted for the total sum representing the limit of liability and interest is not mentioned. The question arises, therefore, whether States may, in the implementing legislation, require that interest be added and it is suggested that the reply should be positive because otherwise the person liable would benefit from any delay in the constitution of the Fund.’

Volgens de rechtbank volgt uit deze tekst uit de CMI Guidelines dat in internationaal verband de opvatting bestaat dat het ontbreken van een uitdrukkelijke regeling over de rente in het CLC ertoe leidt dat het nationale recht wel in een dergelijke renteregeling mag voorzien. De rechtbank volgt de verweerders mede daarom in het standpunt dat de Nederlandse wetgever in vergoeding van rente heeft voorzien door in artikel 9 lid 2 Waot uitdrukkelijk (onder meer) artikel 642c Rv van overeenkomstige toepassing te verklaren.

De rechtbank Rotterdam was dus van mening dat rente over het CLC-Fonds wel voor vergoeding in aanmerking komt. Zulks lijkt eerder ook te zijn beslist door Italiaanse gerechten. Op de website van het Centre for Maritime Law van de National University of Singapore kan in een databank onder andere worden gezocht naar uitspraken gewezen onder het CLC-Verdrag. Dat levert een arrest op van het Hof van Genoa van 30 maart 1996. De website vermeldt dat die uitspraak ging over het verzoek van de reder van het schip HAVEN aan het Tribunal of Genoa (in mei 1991) om aansprakelijkheid onder het CLC 1969 te mogen beperken. De reder had aangeboden het CLC-Fonds te stellen doch zonder vergoeding van rente daarover. Dat verzoek werd in maart 1992 afgewezen omdat het tribunaal vond dat rente wel moest worden vergoed over het fondsbedrag. Het (mede) daartegen gerichte hoger beroep werd op 30 maart 1996 door het Hof van Genoa afgewezen. De website merkt het volgende op over dit arrest: *‘In conclusion, concerning the claim by VM and the P&I Club, the Court decided that interest was to be included in the limitation of liability amount.’* NCC had in haar verzoek geen subsidiaire vordering ingesteld, bijv. de subsidiaire vordering dat, voor het geval de rechtbank van mening mocht zijn dat wel rente over het CLC-fondsbedrag moest worden vergoed, NCC dan toe te staan haar aansprakelijkheid te beperken middels een CLC-Fonds vermeerderd met de wettelijke rente zoals bedoeld in artikel 642c Rv. Daardoor kon de rechtbank niet anders dan het (beperkte) verzoek van NCC afwijzen (r.o. 3.21):

‘Artikel 23 Rv leidt inderdaad tot die conclusie. NCC heeft expliciet alleen fondsstelling zonder rente aangeboden en uitdrukkelijk stelling genomen tegen een “fonds inclusief rente”. Ook na overleg met het Fonds heeft NCC bij bericht van 28 september 2023 laten weten geen subsidiair verzoek te doen tot fondsstelling inclusief rente. Gelet op de aard van het verzoek (de reder heeft het recht maar niet de plicht om globale beperking in te roepen) en de uitdrukkelijke wens niet ook rente in het fonds te storten, kan de rechtbank daartoe niet toch bevel geven. De rechter mag niet meer toewijzen dan een partij heeft gevraagd. Het verzoek wordt dus afgewezen.’

27. De naam van deze partij wordt in dit artikel gepseudonimiseerd.

En daarmee was NCC's aansprakelijkheid (zo'n 5 jaar en 4 maanden na het incident) nog altijd onbeperkt.

**Beschikking Rechtbank Rotterdam 6 mei 2024
(ECLI:NL:RBROT:2024:4510)**

NCC heeft op 23 november 2023 een hernieuwd verzoekschrift tot beperking van aansprakelijkheid ingediend bij de rechtbank Rotterdam. Ditmaal, kort gezegd, wederom met het verzoek aansprakelijkheid te beperken onder het CLC-Verdrag doch met vergoeding van de wettelijke rente zoals voorzien in artikel 642c Rv. NCC verzocht het fonds te mogen stellen middels een RGFL gesteld door Gard. Dit verzoek werd gevolgd door een hernieuwd verzoekschrift van 15 december 2023, waarbij hetzelfde werd verzocht als in het verzoek van 23 november 2023 maar toen met verzoek om fondsstelling door storting op een bankrekening aangehouden door de te benoemen rechter-commissaris en de vereffenaar dan wel door storting in consignatiekas.

So far so good, immers NCC verzocht om aansprakelijkheid te beperken onder het toepasselijke CLC-Verdrag met vergoeding van rente over het CLC-Fondsbedrag. Toch meldde zich een schuldeiser die verweer voerde tegen de verzoeken van NCC, meer concreet tegen fondsstelling door storting in consignatiekas. Zulks dus in weerwil van het feit dat de wet de beperker in artikel 642 lid 2 sub a Rv uitdrukkelijk voorziet in de mogelijkheid van fondsvorming door storting in consignatiekas.

De stelling van deze schuldeiser was, kort gezegd, dat de rente over het fondsbedrag bij storting in de consignatiekas minder zal oplopen dan bij fondsvorming door het stellen van een garantie. Volgens de schuldeiser dient de rechtbank bij het beoordelen van het verzoek een eigen afweging te maken met het oog op de belangen van de schuldeisers.

De schuldeiser had voorafgaande aan de mondelinge behandeling van het verzoek (als enige schuldeiser) al aangegeven verweer te zullen gaan voeren. Daarop had de rechtbank Rotterdam toen als volgt voorlopig gereageerd:

‘De rechtbank geeft het volgende in overweging. Gebruikelijk is dat een verzoeker mag kiezen op welke wijze hij fonds wenst te stellen. De wet biedt daartoe de mogelijkheid van storting in de consignatiekas (artikel 642c lid 2 sub a Rv) dan wel een andere wijze van zekerheidstelling (artikel 642c lid 2 sub b Rv, hieronder valt bijvoorbeeld het stellen van een garantie). In geval van storting in de consignatiekas omvat het fonds op grond van voornoemd artikel en artikel 8:757 BW de rente vanaf de dag na het voorval tot en met de dag na de fondsstelling. Voor een andere manier van zekerheidstelling (zoals afgifte van een bankgarantie) bepaalt de wet in artikel 642c lid 2 sub b Rv uitdrukkelijk dat de zekerheidsstelling ook de rente na fondsstelling tot de dag waarop de oproepingen als bedoeld in artikel 642v Rv uitgaan. Dat regime geldt niet voor storting in de consignatiekas. De Wet op de consignatie van gelden voorziet erin dat bij een uiteindelijke uitkering rente over de geconsigneerde gelden zal worden vergoed (artikel 9 lid 2 Wet op de consignatie van gelden). De rente begint te lopen op de eerste dag van de maand na de maand waarin de storting plaatsvond en wordt berekend tot en met de laatste dag van de maand voorafgaande aan de maand waarin uitkering geschiedt (artikel 9 lid 4 en 5 Wet op de consignatie

van gelden). Als de rechtbank een verzoeker beveelt om fonds te stellen en daaraan voldoet hij door storting in de consignatiekas, dan zal het fonds conform de wet aldus de wettelijke rente tot de dag na fondsstelling omvatten. Hoewel mr. (x)²⁸ in zijn laatste mail van 1 maart 2024 suggereert dat schuldeisers de vrijheid hebben om geen “genoegen te nemen” met fondsstelling door storting in de consignatiekas (conform de hierboven beschreven uit de wet volgende wijze) ziet de rechtbank niet in dat en waarom zij die vrijheid hebben.’

In haar op het hernieuwd verzoek gegeven beschikking d.d. 6 mei 2024 geeft de rechtbank Rotterdam aan dat zij – naar aanleiding van de discussie ter mondelinge behandeling – niet anders was gaan denken dan zoals verwoord in haar bovenvermeld voorlopig oordeel. De rechtbank voegde daaraan toe:

‘In aanvulling daarop en naar aanleiding van de ter zitting gegeven toelichting overweegt de rechtbank nog als volgt. Het standpunt van mr. (x) leidt ertoe dat de rechtbank op grond van een belangafweging zou moeten bepalen bij welke wijze van fondsstelling voor de schuldeisers op dat moment de hoogst mogelijke rente kan worden gegenereerd en een verzoekster die wijze van fondsvorming zou moeten opleggen. Voor een dergelijke taakopvatting van de rechter bij de beoordeling van het beperkingsverzoek bieden de regeling van artikel 642a e.v. Rv en het verdragsrecht geen enkele grondslag of ruimte. Zou dat anders zijn, dan zou dat ontoelaatbaar afbreuk doen aan het uitgangspunt dat de schuldenaar vrij is om te kiezen of hij fonds wil vormen door storting of door zekerheidstelling. Het is nu juist vanwege die keuzevrijheid dat schuldeisers in de beperkingsprocedure geen bevel tot storting of zekerheidstelling kunnen afdwingen (HR 1 mei 1981, NJ 1981/605, “Blue Hawk”). Dat de keuze van NCC om fonds te vormen door storting in de consignatiekas uiteindelijk tot gevolg heeft dat schuldeisers geen aanspraak hebben op een hogere rente (zoals het geval zou zijn bij het stellen van een garantie), maakt dit niet anders. Beide wijzen van fondsvorming worden in regeling van artikel 642a e.v. Rv en in artikel V lid 3 CLC immers op één lijn gesteld (vergelijk ook Rb Rotterdam 18 december 1995, S&S 1996/53, “Wladyslaw Jagiello”), waardoor niet gezegd kan worden dat de ene wijze van fondsvorming de voorkeur zou moeten krijgen boven de andere wijze van fondsvorming.’

De rechtbank verwerpt vervolgens het verweer, wijst het verzoek mijns inziens terecht toe en bepaalt het bedrag waartoe de aansprakelijkheid van NCC voorschots is beperkt op SDR 15.991.676 (om te rekenen in euro's naar de koers van de dag van het stellen van het fonds volgens de waarderingsmethode die door het IMF op de dag van omrekening wordt toegepast voor zijn eigen verrichtingen en transacties), te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW daarover te berekenen vanaf de dag volgende op de dag van het voorval (derhalve 24 juni 2018) tot de dag volgende op de dag van het stellen van het fonds.

Deze schuldeiser heeft gemeend het er niet bij te moeten laten en heeft op 03 juni 2024 een beroepschrift ingediend bij het hof Den Haag waarin zij, kort gezegd, vordert dat de beschikking van 6 mei 2024 moet worden vernietigd. Thans is het dus een schuldeiser die de zaak *BOW JUBAIL* aan het

28. De naam van de bedoelde advocaat wordt in dit artikel gepseudonimiseerd.

hof voorlegt. Verzandt de thans lopende beperkingsprocedure daarmee?

Nee, de rechtbank Rotterdam heeft haar beschikking van 6 mei 2024 – ingevolge artikel 642c lid 5 Rv – uitvoerbaar bij voorraad verklaard. Op 20 juni 2024 heeft de rechtbank de verklaring ingevolge artikel 642c lid 6 Rv afgegeven en

verklaard dat NCC heeft voldaan aan het gegeven bevel tot fondsstelling. Bij beschikking van 25 juni 2024 is bepaald dat vorderingen op NCC (alsmede de betwistingen van het beroep op beperking van aansprakelijkheid) uiterlijk op vrijdag 2 augustus 2024 moeten worden ingediend bij de vereffenaar.